

FAVMPa080, Akademické čtení a psaní.
Alexandra Plakhova

Svou monografií *Kinematografie a moc. Sovětský film v letech 1965 – 1985* otevírá slavný ruský filmový badatel Valerij Fomin poněkud emocionální a intimní úvahou. Vzpomíná na entusiasmus svých kolegů, vzniklý za perestrojky, ohledně nutnosti provést revizi kulturně-politických dějin sovětské minulosti. Podle autorových slov si starší období vybrali ti mrštnější historici, zatímco jej spíše zajímaly tendence nové perestrojkové kinematografie. Obdržel však odpovědnost za zkoumání Brežněvovy éry, o čemž píše:

„Začaly se objevovat první, někdy dost podivní, zárodky nového filmu. Člověku by se chtělo to všechno sledovat – to nové, živé, matoucí. Jenže, než si alespoň maličko odpočinu od minulosti, už se k ní mám zase vracet? Znovu, tentokrát s badatelskými záměry a tím pádem ještě hlouběji a ještě důkladněji, se mám ponořit do hrůzoplné, bezedné bažiny totální lži, pokrytectví a převrácených hodnot. Vzhůru do éry stagnace – druhé kolo. Ach jo, za jaké hříchy?“¹

Zákulisí, k němuž se tak neochotně dostal, se přesto ukázalo jako zdroj nečekaných objevů. Od doby vydání zmíněné knihy uběhlo již několik desetiletí a zájem o revizi sovětských dějin s důrazem na archivní výzkum v současném Rusku až na výjimku uhasl. Mezitím v mezinárodním akademickém prostředí proběhly určité konceptuálně-metodologické změny, zkomplikovaly se výchozí vědecké předpoklady a objevily se nové výzkumné otázky. V oblasti filmové vědy se zájmu badatelů dočkal, spolu s mnoha dalšími, problém mezinárodní filmové spolupráce a výroby koprodukcí. Jejich zkoumání umožňuje studium složitějších kulturně-politických a společenských otázek, odhaluje spletitější struktury a jejich funkční parametry a komplikuje představy o motivacích jednotlivců.

Období 70. a 80. let zároveň stále zůstává zdrojem velkého množství nezodpovězených otázek a rozporů. Navzdory důležitým institucionálním (především jde o ustanovení Sovinfilmu v r. 1968 jakožto celosvazové organizace pro realizaci koprodukcí), politickým (Sovětská invaze) a kinematografickým (největší počet koprodukčních projektů mezi SSSR a ČSSR) událostem, toto období zatím nebylo podrobena detailní analýze. Z toho důvodu je mým cílem v této práci ponořit se do „bezedné bažiny“ sovětsko-československých dějin v oblasti sdílení filmové kultury a odhalit principy, kterými se řídila hypoteticky mnohem dynamičtější spolupráce napříč obdobími tzv. stagnace ze strany SSSR anebo normalizace ze strany ČSSR.

FAVMPa080, Akademické čtení a psaní.
Alexandra Plakhova

Dodatek k úkolu.
bilaterální vztah – dvoustranný, vzájemný
výroba filmů – produkce, tvorba
koprodukce – společná produkce či výroba
kulturní politika – činnost v oblasti kultury, řízení, strategie
mezinárodní vztahy – diplomatické, zahraniční

1 FOMIN, Valerij. *Kino i vlast'. Sovetskoje kino: 1965-1985 gody. Dokumenty, svidětel'stva, razmyšlenija*. Moscow: Materik, 1996, s. 4 – 5. Přel. AP.

